

Jeg meente dengang, at det skulde være en directe Tverbane fra Aarhus over Viborg til et Punkt ved Vensbugten; og naar man tager Loven i Haanden og sammenholder den med den daværende Indenrigsministers Udtalelse, saa vil jeg spørge, om Noget ved ganske simpelt at fortolke den kunde komme til nogen anden Mening, end at det skulde være en directe Tverbane; den daværende Indenrigsminister har imidlertid meent at kunne fortolke Loven paa den Maade, som steet er, nemlig at Banen, naar den er kommen to Mil West for Aarhus, skal dreie mod Nord, og derved er Tverbanen bleven til en Længdebane. Det var maaskee en Feil af mig, det vil jeg sige ganske ligefrem, at jeg dengang troede saa vist paa, at der kun kunde blive Tale om en directe Tverbane, men den simple Mand kan jo ikke forudsæe, hvorledes man paa anden Maade kan fortolke en Lov, og dernæst er der ogsaa et gammelt Ordsprog, som simple Folk gjerne hylde, der siger: Et Ord et Ord og en Mand en Mand. Jeg har ikke villet undlade at omtale dette; thi jeg vil aabent bekjende, at jeg er bleven skuffet i min Mening om Betydningen af Loven af Afd. Marts 1857. Denne Lov staar endnu ved Kraft; vi ere underkastede den, derved er ikke Noget at gjøre, og vi kunne ikke komme bort fra den, naar vi ikke faae noget Andet istedet.

Hvad nu det her foresiggende Forslag angaaer, da troer jeg, at vi endnu kunne slippe og slippe heldig fra Jernbaneanlæg, og at vi kunne faae et meget godt Jernbanesystem for Jylland, naar vi følge det Forslag, der er stillet af Rigsdagsmanden for Mariager (A. Hage). Naar vi gaae ud fra Brabrand og hen til det store Vandbasin, som ligger mellem Skanderborg og Silkeborg, og derfra gjennem Gudenaadalen mod Syd, troer jeg, det vil være en ret heldig Retning for en Ostfysbane; der er netop ved det omtalte Vandbasin en meget stor Vandkraft tilstede, som vistnok vil kunne faae en overordentlig stor Betydning for en Jernbane; der er der en uafbrudt Vandforbindelse

paa en 4 å 5 Mil, hvorpaa der uden store Besøftninger vil kunne dannes en Dampstibs-fart, som kan sættes i Forbindelse med Banen. Der har været omtalt af flere, om det var meest hensigtsmæssigt enten at bygge Banen der, hvor der var en sammentrængt Befolkning, eller at føre Banen igjennem de Egne, hvor der var Udsigt til en stærk Opkomst. Den ærede Minister har saaledes igaar givet os en Oplysning — Oplysningen var rigtig nok fra en længere Tid tilbage, nemlig fra 1837 — om Befolkningens Mæsse paa den østlige, paa den midterste og paa den vestlige Linie (Indenrigsministeren: Det var fra 1855) og ligeledes om Mæssen af de der tilstedeværende Creaturer. Hvis den ærede Minister nu for Tiden vilde foretage Undersøgelser angaaende Creaturholdet paa de forskellige Steder, saa er jeg vis paa, at der vil fremkomme et ganske andet Resultat til Fordeel for den vestlige Linie end det, han har gjort os bekjendt med efter Beretningen fra 1837; thi man maa ikke forestille sig, at det er magre og uopdyrkede Egne, som Banen kommer igjennem, naar man vælger den vestlige Linie; det er meget langt fra; det er meget rige Egne for Størstedelen, og der ligger ogsaa Kræfter skjulte, som ikke kunne komme til live, saalænge der mangler Transportmidler. Det er ganske rigtigt, som af den ærede Rigsdagsmand for Mariager (A. Hage) bemærket, at paa Østkysten af Jylland i Nærheden af de større Handelssteder vil Befolkningen ikke meget benytte Banen; de der boe et Par Mil fra en By, ville ikke benytte Banen for deres Producter, som den ærede Rigsdagsmand udtalte, men de ville kjøre paa Landveien med deres velfødrede Heste og ikke bryde sig om Banen. Kan man derimod komme længere ind i Landet, netop ind i den Strækning, hvor den her paa Kortet med sorte Prikker betegnede Linie gaaer, længes Befolkningen meget efter et saadant bekvemt Transportmiddel, og de trænge ogsaa dertil, og naar Banen bliver bygget der, vil det vise sig, at der skal blive en Opkomst, som maaskee vil forbaase Mange.